

Motion om att införa språktest vid rekrytering av förskolepersonal

Motion av Linnéa Vinge (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Linnéa Vinge (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige i vilken hon betonar vikten av goda kunskaper i svenska hos personalen i förskolan. I motionen anføres att språkkompetensen bland medarbetarna är för låg, vilket motionären menar skulle kunna förbättras med ett språktest vid nyrekrytering till stadens förskolor.

I motionen föreslås därför att kommunfullmäktige ska ge berörda nämnder i uppdrag att utreda hur ett språktest i svenska kan användas vid nyrekrytering i förskolan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret beskriver att nämnderna både har och ska genomföra insatser för att ge medarbetare i förskolan möjlighet att stärka såväl svenskkunskaper som kunskaper i språkutvecklande arbetssätt. Vidare framhävs att stadens nuvarande modell för kompetensbaserad rekrytering kan användas för att få en bild av sökandes språkkunskaper.

Förskolenämnden efterfrågar nationella allmänna råd gällande grundläggande krav på språkkompetens för förskolans personal och understryker vikten av gemensamma bedömningsgrunder och/eller rekommendationer gällande språkkompetens.

Bromma stadsdelsnämnd bedömer att den modell för kompetensbaserad rekrytering som Stockholms stad använder i nuläget ger tillräckliga möjligheter att bedöma kandidaternas språkkunskaper och anser därför att motionens utredningsförslag inte är nödvändigt att genomföra.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd framhåller att den redan framtagna rekryteringsmetoden och de kravprofiler som tillämpas för barnskötare och förskollärare utgör en god grund för bedömning av personalens språkliga kompetens.

Järva stadsdelsnämnd beskriver att stadsdelsförvaltningen vid rekrytering av såväl barnskötare som förskollärare tillämpar arbetsprover som berör såväl språklig kompetens som pedagogisk kompetens och skicklighet. Nämnden gör bedömningen att en utredning om att införa språktest inte är nödvändig.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att stadens nuvarande modell för kompetensbaserad rekrytering ger goda förutsättningar för att bedöma den språkliga kompetensen hos de som ansöker om tjänster i förskolan.

Föredragande borgarrådets synpunkter

En likvärdig och kompensatorisk förskola av hög kvalitet i hela staden är avgörande för att lägga en stabil grund och ge fler barn möjlighet att så småningom klara skolan. Förskolan är en nyckel för att ge alla barn oavsett bakgrund ett starkt ordförråd, vilket är helt nödvändigt för att enklare hänga med i undervisningen och inte halka efter redan från början.

Vi i den rödgröna majoriteten agerar på flera punkter för att stärka förskolans möjlighet att ge alla barn en stark språkutveckling, oavsett deras socioekonomiska bakgrund eller vilken stadsdel de bor i. En av de viktigaste insatserna är att öka ambitionerna för andelen förskollärare och andelen barnskötare med barnskötarutbildning. Vi fortsätter även att satsa på vidareutbildning till såväl barnskötare som förskollärare. Med en högre andel medarbetare som har kunskap, kompetens och yrkeskunnande i att främja yngre barns lärande och utveckling, blir också förskolan bättre på att stödja deras språkutveckling.

Fler medarbetare med pedagogisk utbildning är en helt nödvändig bas att utgå ifrån, men det krävs även löpande fortbildning och utveckling för att lyckas så bra som möjligt med det språkutvecklande uppdraget. Därför ger vi medarbetare möjlighet att delta i kompetensutvecklingsinsatser i såväl språkutvecklande arbetssätt som insatser för att stärka deras kunskaper i svenska språket. I årets budget har vi dessutom initierat ett arbete för att inrätta en förstärkt skolförberedande förskoleverksamhet riktat till barn i ytterstaden under barnets sista förskoleår, med fokus på språk och kunskapsutveckling.

I dagsläget saknas det statlig styrning gällande krav på språklig kompetens för medarbetare i förskolan, vilket är olyckligt eftersom en större tydlighet skulle bidra till en nationell samsyn i frågan och skapa möjlighet att rikta kompetensutvecklingsinsatser med utgångspunkt i exempelvis allmänna råd. Stadsdelsnämnderna arbetar idag med kompetensbaserad rekrytering men en tydligare nationell samsyn i fråga om språklig kompetens skulle vara till gagn för förskolan.

Hur staden ska arbeta för att främja att barn får tillgång till en god språkutveckling i såväl svenska som modersmålet oavsett vilken stadsdel de bor i är en viktig del av

arbetet med den kommande kompetensförsörjningsstrategin för förskolan. Vi kommer dock inte att införa språktest vid anställning i stadens förskolor, utan anser att stadens modell för rekrytering samt pågående kompetensutvecklingsinsatser för befintlig personal lägger en god grund att bygga vidare på för att höja språkkunskaperna och stärka det språkutvecklande arbetet med barnen.

Det är tydligt att det tidigare har saknats ett fungerande stadsövergripande strategiskt arbete kring kompetensförsörjningsfrågan i förskolan, inte minst gällande språkutvecklingsarbetet. Detta visar ännu en gång på fördelarna med en fackförvaltning och nämnd som har fokus på stadens strategiska arbete med språkutveckling i förskolan och hur delar av förskolans olika utmaningar kan lösas på stadsövergripande nivå.

För oss i den rödgröna majoriteten är det språkutvecklande arbetet i förskolan högt prioriterat. Alla barn i Stockholm ska kunna gå i en förskola där de får tillgång till en god språkutveckling. Jag kommer fortsätta ta ansvar för att utvecklingen går åt rätt håll så länge vi styr Stockholm.

Bilaga

Motion om att införa språktest vid rekrytering av förskolepersonal, dnr KS 2023/593-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 27 mars 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anföra följande:

Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att kunna vara en del av samhället. I Stockholm växer många barn upp utan svenska som modersmål och för en del av dessa barn innebär förskolan den första kontakten med det svenska samhället. Språkutveckling är en essentiell del av lärandet hos alla barn, men för de vars föräldrar har låga kunskaper i svenska kan språkutveckling i förskolan spela en

avgörande roll för de framtida skolresultaten. Därför är det av stor vikt att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla sina språkkunskaper.

Stockholms stads förskolerapport slår år efter år fast att staden måste göra mer för att förbättra svenskkunskaperna hos personalen i förskolan. Goda kunskaper i svenska är avgörande för att förskolepersonal ska kunna utföra ett bra arbete. Därför är det oacceptabelt att språkkompetensen fortsatt är låg.

Att det idag inte finns någon nationell styrning eller rekommendationer gällande språkkompetens hos medarbetare i förskolan bör således inte ses som ett hinder till gemensam styrning för Stockholms stads nästan 500 förskolor.

Ett språktest vid nyrekrytering till offentliga förskolor skulle säkerställa att den personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för att arbeta aktivt med barnens språkutveckling. Detta skulle bidra till högre kvalitet på våra förskolor samt trygga barnens lärande och utveckling.

Ärendet

Linnéa Vinge (SD) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige i vilken hon anför att många barn växer upp utan svenska som modersmål och att språkutvecklingen i förskolan därför spelar en avgörande roll för barnens framtida skolresultat och förutsättning att kunna vara en del av samhället. Vidare belyses vikten av att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla sina språkkunskaper.

Motionen lyfter att Stockholm stads förskolerapport har slagit fast att staden behöver göra mer för att förbättra svenskkunskap hos personal i förskolan, och motionären anser att språkkompetensen fortsatt är låg, vilket beskrivs som oacceptabelt.

Motionären menar att ett språktest vid nyrekrytering till stadens förskolor skulle säkerställa att den personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för att arbeta aktivt med barnens språkutveckling och därmed bidra till högre kvalitet på stadens förskolor samt trygga barnens lärande och utveckling.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge berörda nämnder i uppdrag att utreda hur ett språktest i svenska kan användas vid nyrekrytering i förskolan.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, förskolenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer vid vikten av att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla språket. I kommunfullmäktiges budget för 2024 framgår att förskolan har en central uppgift i att stärka barns språk och att Stockholm därför ska genomföra en samlad satsning som både syftar till att stärka pedagogernas svenskkunskaper som språkutvecklande arbetssätt. Stadsledningskontoret kan konstatera att flertalet insatser har och ska genomföras av stadens nämnder som är baserade på forskning och beprövad erfarenhet, i linje med nationella mål och slutsatser framförda i stadens förskolerapport.

Stockholms stad arbetar med kompetensbaserad rekrytering som en metod för att säkerställa att det är kompetensen som är avgörande vid rekrytering. Den kompetensbaserade rekryteringen syftar till att alla sökande behandlas likvärdigt och att ingen diskriminering förekommer. Idag finns möjlighet att använda arbetsprover som ett komplement till ansökningshandlingar och intervjuer för att säkerställa att kandidaten har tillräckliga språkkunskaper utifrån uppsatt kravprofil.

Socialstyrelsen har utarbetat allmänna råd (SOSFS 2011:12) som innehåller rekommendationer om vilka grundläggande kunskaper personal inom, exempelvis, äldreomsorg bör ha. Motsvarande rekommendationer om kunskap i svenska språket hos personal i förskolan finns inte. En gemensam bedömningsgrund, med definierade kriterier gällande språkkompetens hos förskolepersonal, saknas. Därför kan inte en likvärdig bedömning, i fråga om kompetens och språklig nivå, säkerställas genom införande av ett generellt språktest.

Språktester kan utföras på flera olika sätt och för att säkerställa att testet är utfört av rätt person och om rätt nivå, behöver staden lägga stora resurser på utredningar och utförande. Idag sköts merparten av rekryteringar till förskolan av rekryterande chef. Staden har under 2023 gått ut med 6 400 annonser med 332 000 sökanden totalt, där merparten avser förskola och äldreomsorg. Ett införande av valida språktester skulle innebära att samtliga rekryteringar behöver utföras av professionell rekryteringstjänst. Stadsledningskontoret anser att stadens kompetensbaserade rekryteringsmetod och kravprofiler för barnskötare och förskollärare utgör en god grund för bedömning av personalens språkliga kompetens och att språktester i sig inte kan ersätta en väl gjord rekrytering.

I betänkande av utredningen *Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67 §10.8.6) framgår att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att genomföra en konsekvensanalys och, om så bedöms lämpligt, ta fram allmänna råd, om exempelvis språkkompetensen för förskolans personal. Stadsledningskontoret välkomnar nationell styrning i frågan kring förskolepersonals kunskapskrav vilket skulle säkerställa en likvärdig nationell nivå.

Stadsledningskontoret anser att de kostnader som ett utredningsförfarande och eventuellt införande hade föranlett inte är motiverade idag i relation till dess förväntade nytta. Med hänsyn till att generella bedömningar av språktestresultat försvåras vid avsaknad av en nationell gemensam bedömningsgrund och att stadens rekryteringsmodell har de verktyg som behövs för att bedöma kompetens och språklig nivå för varje individ efter kravprofiler, ser stadsledningskontoret att en särskild utredning inte är nödvändig.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om att införa språktest vid rekrytering av förskolepersonal av Linnéa Vinge (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 januari 2024 följande.

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Reservation av Linnéa Vinge (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Alexandra Mattsson m.fl. (V), Ewa Carlsson Hallberg m.fl. (S) och Sara Grolander (MP), se Reservationer m.m.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Socialstyrelsen har utarbetat allmänna råd (SOSFS 2011:12) som innehåller rekommendationer om vilka grundläggande kunskaper personal som arbetar i exempelvis socialtjänstens omsorg om äldre bör ha. Där anges bland annat att personalen ska ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska. Motsvarande allmänna råd eller rekommendationer om kunskap i svenska språket hos personal i förskolan finns inte. Gemensam bedömningsgrund med definierade kriterier och/eller rekommendationer gällande språkkompetens saknas, varför det inte kan säkerställas att språktester skulle kunna genomföras på ett likvärdigt sätt.

I betänkande av utredningen *Förskola för alla barn - för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67 §10.8.6) framgår uppfattningen att det även på förskoleområdet behöver utarbetas allmänna råd om grundläggande krav på personal i förskolan, vilka kan omfatta till exempel krav på språkkunskaper. Vidare framgår att ett införande av allmänna råd av detta slag måste föregås av en konsekvensanalys. Det är utredningens bedömning att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att genomföra denna konsekvensanalys och, om så bedöms lämpligt, att som ett andra steg ta fram allmänna råd.

Förskoleförvaltningen instämmer i denna bedömning och inväntar att ett nationellt uppdrag ges till Skolverket enligt ovan.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2023 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen

Reservation av Findel Madison (SD), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad använder sig av kompetensbaserad rekrytering som en metod för att säkerställa att det är kompetensen som är avgörande vid rekrytering. Personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret har tagit fram ett stödmaterial med beskrivningar, information, checklistor och mallar som ska vara ett stöd för de rekryterande cheferna.

Cheferna utgår ifrån en kompetensbaserad intervju för att utvärdera kandidatens förmåga i relation till de kompetenskrav som finns beskrivna i kravprofilen. Arbetsprover är verktyg som kan användas vid utvärdering av en kandidats kompetenser som inte går att utvärdera vid intervjutillfället. Arbetsprover är ett

komplement till ansökningshandlingar, intervjuer och andra utvärderingsmetoder och kan säkerställa att kandidaten har de språkkunskaper som är uppsatta utifrån kravprofilen för den aktuella tjänsten. Om verksamheten bedömer att arbetsprover ska genomföras ska detta beslutas innan tjänsten annonseras ut och alla kandidater ska ges samma förutsättningar och information inför genomförandet. Arbetsproverna ska genomföras av alla kandidaterna som gått vidare i processen.

Utifrån att Stockholms stad använder sig av kompetensbaserad rekrytering som ger möjlighet att komplettera intervjuerna med arbetsprover anser stadsdelen att en särskild utredning inte är nödvändig.

Under 2022-2023 har en SFI/SVA-lärare varit projektanställd i stadsdelen för att erbjuda tillsvidareanställda barnskötare som identifierades i behov av en språkstärkande utbildning. Syftet med kurserna har varit att med hjälp av forskningsbaserad, läroplansbaserad och verklighetsförankrad kurslitteratur om att vara barnskötare respektive vara en medveten och aktiv språklig förebild i förskolan, styrka språket på tre områden: utökat relevant ordförråd, förmåga att sammanhängande och tydligt beskriva och reflektera över verksamhetens olika delar i relation till läroplan, kommunicera tydligt med barn och kollegor samt vid behov andra parter om det dagliga arbetet. Kurserna har även stimulerat till egen fortsatt läsning av litteratur för vuxna, med syfte att vidga det egna språket med hjälp av kultur. Satsningen ska nu utvärderas och en vidare dialog ska ske med rektorerna, dels för att bedöma hur framtida satsningar ska utformas dels för att säkerställa att deltagarnas kompetens tas tillvara och att de får fortsätta att utvecklas i sitt yrkesspråk.

I sammanhanget får man inte glömma att livserfarenhet, kulturkunskap, utbildning från annan del av världen, modersmålet och ytterligare språkkunskaper är en resurs i den svenska flerspråkiga förskolan där barn har sina rötter från många länder eller kommer att verka i andra länder. Detta även när svenska språket är otvetydigt målspråk och huvudspråk i verksamheten.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö beslutade vid sitt sammanträde den 25 januari 2024 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Reservation av Runar Finnman (SD), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolepersonalens språkliga och pedagogiska kompetens är en avgörande faktor för att säkra god kvalitet i förskolans undervisning och utbildning. Goda språkliga förebilder krävs för att barn i förskolan ska utveckla det svenska språket. Eftersom barn speglar sig i vuxnas språkanvändning blir därför vuxna med ett väl utvecklat

språk viktiga förebilder för barnens identitetsutveckling och självbild, både vad gäller enspråkiga som flerspråkiga barn.

I arbetet på förskolan är det viktigt att personalen kan samarbeta och förstå varandra utan språkliga hinder. I all kommunikation, både muntlig och skriftligt, är det viktigt att svenska språket är tillräckligt utvecklat.

Stockholm stad använder kompetensbaserad rekrytering som metod för att säkerställa rätt kompetens vid rekrytering. Det stödmaterial som finns framtaget används i Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning som ett stöd för de rekryterande cheferna.

Som komplement till detta har Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning tagit fram kravprofiler för barnskötare och förskollärare. I kravprofilerna framgår det att behärska av svenska språket väl i tal och skrift är en nödvändig kunskap.

Det finns en bred enighet bland språkforskare att kunskaper i modersmålet underlättar inläringen av ett nytt språk. Det är även framskrivet som ett ska i förskolans läroplan "Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål." Flerspråkig personal med god kunskap både i modersmål och svenska blir därmed en värdefull resurs i våra förskolor, och ett stöd för flerspråkiga barns språkutveckling med mål att utveckla ett rikt svenskt språk.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 januari 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Reservation av Ghazal Saberian (SD), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolans uppdrag innebär att personal som arbetar med barn behöver ha språklig kompetens och pedagogisk skicklighet. Kombinationen av dessa två kompetenser ger förutsättning att bedriva utbildning och undervisning för barnen i enlighet med förskolans uppdrag. I Järvas kommunala förskolor används arbetsprover som är utformade för att visa den sökandes muntliga och skriftliga språkkompetens vid rekrytering. Den språkliga kompetensen ska även visa den sökandes pedagogiska kompetens och skicklighet. Dessa arbetsprover är en del av rekryteringsprocessen i kompetensbaserad rekrytering som är metod i Stockholms stad.

Förvaltningen arbetar utifrån en förväntansbild gällande kompetens i svenska språket för barnskötare och förskollärare. Denna förväntansbild finns som stöd vid rekrytering till nämndens förskolor och innefattar att både barnskötare och förskollärare ska vara flytande i svenska språket i både tal och skrift. Båda yrkeskategorierna ska ha goda muntliga kunskaper i svenska för att bidra till barnens språkutveckling.

Utifrån att det är skillnad i det pedagogiska uppdraget förväntas förskollärare även förstå och analysera avancerad facklitteratur som leder till ny handlingsberedskap/kompetens medan barnskötare förväntas ta till sig läsbar information från till exempel möten och utbildningar.

Förvaltningen anser att detta arbetssätt bidrar till att rekrytera barnskötare och förskollärare med god kunskap i svenska språket och anser därför att en särskild utredning inte är nödvändig.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2023 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen

Reservation av Liliane Åkerlund (SD), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 november 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolepersonalens pedagogiska och språkliga kompetens har avgörande betydelse för kvaliteten i förskolan och för barnens utveckling och lärande.

Flerspråkig personal är värdefull som pedagogisk resurs, modersmålsstödjare och som brobyggare till familjer och barn men det är dock viktigt att den flerspråkiga personalen vid sidan om sitt modersmål också har ett utvecklat svenskt språk.

Stockholms stad använder sig av kompetensbaserad rekrytering som en metod för att säkerställa att det är kompetensen som är avgörande vid rekrytering.

Personalstrategiska avdelningen på stadsledningskontoret har tagit fram ett stödmaterial med beskrivningar, information, checklistor och mallar som ska vara ett stöd för de rekryterande cheferna. Rektorerna i förskolan utgår från en rad olika kompetensområden där förmågan att uttrycka sig i tal och skrift är central.

Utöver kompetensbaserad rekrytering behöver verksamheten förlita sig på de utbildningsanordnare som har behörighetskrav.

Förvaltningen rekryterar utbildade barnskötare och förskollärare till förskolorna.

Utbildningen till barnskötare på gymnasienivå förutsätter att de studerande är behöriga genom att de har de grundläggande kunskaper i svenska språket som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. Det samma gäller för studenter på förskollärarytbildningarna som studerar på högskolenivå.

För andra verksamheter har exempelvis Socialstyrelsen utarbetat allmänna råd (SOSFS 2011:12) som innehåller rekommendationer om vilka grundläggande kunskaper personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre bör ha. Där anges bland annat att personalen ska ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska.

Samma rekommendation återfinns i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2014:2) om kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg till personer med funktionsnedsättning. Det finns i nuläget inte några motsvarande rekommendationer när det gäller personal som arbetar inom förskolan.

Medarbetarna på Kungsholmens kommunala förskolor är i huvudsak utbildade barnskötare och förskollärare med god språklig kompetens i det svenska språket.

Förvaltningen anser att stadens modell för kompetensbaserad rekrytering ger de möjligheter och verktyg som behövs för att bedöma den språkliga kompetensen hos de som ansöker om tjänster i förskolan.

Reservationer m.m.

Förskolenämnden

Reservation av Linnéa Vinge (SD)

Förslag till beslut

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anföra följande:

Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att kunna vara en del av samhället. I Stockholm växer många barn upp utan svenska som modersmål och för en del av dessa barn innebär förskolan den första kontakten med det svenska samhället. Språkutveckling är en essentiell del av lärandet hos alla barn, men för de vars föräldrar har låga kunskaper i svenska kan språkutveckling i förskolan spela en avgörande roll för de framtida skolresultaten. Därför är det av stor vikt att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla sina språkkunskaper.

Stockholms stads förskolerapport slår år efter år fast att staden måste göra mer för att förbättra svenskkunskaperna hos personalen i förskolan. Goda kunskaper i svenska är avgörande för att förskolepersonal ska kunna utföra ett bra arbete. Därför är det oacceptabelt att språkkompetensen fortsatt är låg.

Att det idag inte finns någon nationell styrning eller rekommendationer gällande språkkompetens hos medarbetare i förskolan bör således inte ses som ett hinder till gemensam styrning för Stockholms stads nästan 500 förskolor.

Ett språktest vid nyrekrytering till offentliga förskolor skulle säkerställa att den personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för att arbeta aktivt med barnens språkutveckling. Detta skulle bidra till högre kvalitet på våra förskolor samt trygga barnens lärande och utveckling.

Särskilt uttalande av Alexandra Mattsson m.fl. (V), Ewa Carlsson Hallberg m.fl. (S), och Sara Grolander (MP)

Förskolans språkutvecklande uppdrag är högt prioriterat av oss i den rödgröna majoriteten. Barn som har med sig ett starkt ordförråd vid skolstarten har också lättare att hänga med i skolan. En fullföljd skolgång är i sin tur den viktigaste skyddsfaktorn, och avgörande för att öka jämlikheten i samhället. Det som är allra viktigast för att barn i förskolan ska kunna utveckla sitt språk är att de möts av pedagoger som har god kunskap om yngre barns språkutveckling, och färdigheter i att främja den.

Majoriteten agerar på flera punkter för att stödja barns språkutveckling. Vi har höjt målet om andelen förskollärare för att möjliggöra att barn i grupper med särskilt stora

utmaningar möts av fler vuxna med hög pedagogisk kompetens. Förskollärare är experter på yngre barns lärande och utveckling, och vet hur barns språkutveckling kan främjas. Vi börjar följa upp hur andelen barnskötare som har en pedagogisk utbildning för att jobba med barn ser ut, och har satt upp mål om att denna grupp ska öka. Vi fortsätter satsa på vidareutbildning till såväl barnskötare som förskollärare. Vidare fortsätter vi ge medarbetare möjlighet att delta i kompetensutvecklingsinsatser i såväl språkutvecklande arbetssätt som deras kunskaper i svenska språket.

Som framgår av ärendet saknas det idag, till skillnad från exempelvis äldreomsorgen, nationella allmänna råd och lokalt beslutade behörighetskrav för arbete inom förskolan. Stadsdelsnämnderna tar hänsyn till språklig kompetens vid rekrytering redan idag, men majoriteten gör bedömningen att det behövs en större tydlighet från centralt håll, till exempel gällande behörighetskrav. Majoriteten kommer inte att införa språktest vid anställning i Stockholms stads förskolor. Hur staden ska jobba för att främja att barn möts av en god språkutveckling i såväl svenska som modersmålet oavsett vilken stadsdel de bor i är en viktig del av arbetet med den kommande kompetensförsörjningsstrategin. I samband med den kommer vi öka den lokala styrningen i kompetensförsörjningsfrågor.

Staden behöver arbeta mer med språkutvecklingen i förskolan och det har framför allt inte funnits tillräckligt med strategiskt arbete på detta område tidigare. Detta visar ännu en gång på fördelarna med att ha en fackförvaltning, och nämnd som har fokus på stadens strategiska arbete med språkutveckling i förskolan och hur förskolans olika utmaningar kan lösas på stadsövergripande nivå.

För oss i den rödgröna majoriteten är det språkutvecklande arbetet i förskolan högt prioriterat. Alla barn i Stockholm ska kunna gå i en förskola där de får tillgång till en god språkutveckling – Vi kommer fortsätta ta ansvar för att utvecklingen går åt rätt håll så länge vi styr Stockholm.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation av Findel Madison (SD)

1. att nämnden tillstyrker motionen, samt
2. anför därutöver följande:

Förvaltningen hänvisar i sitt svar till att Stockholms stad använder sig av kompetensbaserad rekrytering som en metod för att säkerställa att det är kompetensen som är avgörande vid rekrytering, och att arbetsprover är möjliga som komplement till ansökningshandlingar och intervjuer för att säkerställa att kandidaten har tillräckliga språkkunskaper. Mot den bakgrunden anser förvaltningen att en särskild utredning kring hur språktest i svenska kan användas vid nyrekrytering i förskolan, som anføres i motionen, inte är nödvändig.

I ett svar på vår skrivelse BRO 2023/364 daterad 2023-10-27 framgår att omkring 40 medarbetare inom förskolan i Bromma visat brister i sitt yrkesspråk och att en målsättning för medarbetarnas svenskkunskaper är att de ska ha ”bättre kunskaper i svenska språket än barnen”. Om dessa omkring 40 medarbetare vore någorlunda jämnt fördelade i stadsdelens förskolor så är problemet att betrakta som genomgående i hela verksamheten.

Med detta facit och den alldeles för låga målsättningen menar vi att det blir än tydligare att befintliga processer är otillräckliga och att möjligheten att använda arbetsprover för språktester vid rekrytering inte verkar nyttjas. Därmed är behovet stort av en särskild utredning för hur språktester kan användas vid nyrekrytering i förskolan, och motionen bör tillstrykas.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Runar Finnman (SD)

1. Sverigedemokraterna yrkar på att motionen bifalles.
2. Därutöver anföra följande:

Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att kunna vara en del av samhället. I Stockholm växer många barn upp utan svenska som modersmål och för en del av dessa barn innebär förskolan den första kontakten med det svenska samhället. Språkutveckling är en grundläggande del av lärandet hos alla barn, men för de vars föräldrar har låga kunskaper i svenska kan språkutveckling i förskolan spela en avgörande roll för de framtida skolresultaten. Därför är det av stor vikt att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla sina språkkunskaper.

Stockholms stads förskolerapport slår år efter år fast att staden måste göra mer för att förbättra svenskkunskaperna hos personalen i förskolan. Goda kunskaper i svenska är avgörande för att förskolepersonal ska kunna utföra ett bra arbete och därför är det oacceptabelt att språkkompetensen är fortsatt låg.

Ett språktest vid nyrekrytering till offentliga förskolor skulle säkerställa att den personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för att arbeta aktivt med barnens språkutveckling. Detta skulle bidra till högre kvalitet på våra förskolor samt trygga barnens lärande och utveckling.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ghazal Saberian (SD)

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anföra följande:

Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att kunna vara en del av samhället. I Stockholm växer många barn upp utan svenska som modersmål och för en del av dessa barn innebär förskolan den första kontakten med det svenska samhället.

Språkutveckling är en essentiell del av lärandet hos alla barn, men för de vars föräldrar har låga kunskaper i svenska kan språkutveckling i förskolan spela en avgörande roll för de framtida skolresultaten. Därför är det av stor vikt att barn tidigt ges goda förutsättningar att utveckla sina språkkunskaper.

Stockholms stads förskolerapport slår år efter år fast att staden måste göra mer för att förbättra svensk kunskaperna hos personalen i förskolan. Goda kunskaper i svenska är avgörande för att förskolepersonal ska kunna utföra ett bra arbete. Därför är det oacceptabelt att språkkompetensen fortsatt är låg.

Att det idag inte finns någon nationell styrning eller rekommendationer gällande språkkompetens hos medarbetare i förskolan bör således inte ses som ett hinder till gemensam styrning för Stockholms stads nästan 500 förskolor.

Ett språktest vid nyrekrytering till offentliga förskolor skulle säkerställa att den personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för att arbeta aktivt med barnens språkutveckling. Detta skulle bidra till högre kvalitet på våra förskolor samt trygga barnens lärande och utveckling.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Liliane Åkerlund (SD)

1. Att tillstyrka motionen.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till beskedet om att medarbetarna på Kungsholmens förskolor i huvudsak har en god språklig kompetens i det svenska språket. Däremot anser vi till skillnad mot förvaltningens svar att stadens modell för rekrytering inte ger tillräcklig styrning för hur den språkliga kompetensen ska bedömas hos de som ansöker om tjänster i förskolan. Om stadens modell är tillräcklig med de möjligheter och verktyg som förvaltningen anser är tillräckliga, då skulle anställda med språkkunskaper som vållar problem för verksamheterna och skadar barnens möjligheter att utveckla ett adekvat språk inte förekomma i förskolorna.

Om det nu inte är stadens modell som är problemet, då måste förvaltningen mena på att det föreligger kompetensbrist hos ett flertal av rektorerna på stadens förskolor. Det är rektorerna som ska bedöma språkkunskaper i samband med rekrytering. Alternativt har vi en utbredd situation där rektorerna inte följer beskrivningar, information, checklistor och mallar som ska fungera som stöd i rekryteringsprocesserna. För

problemet är frekvent på flera förskolor i Stockholms stad, om än i mindre utsträckning i Kungsholmen.